

بسم الله الرحمن الرحيم

در اسلام رجال دین وجود ندارد!

(ترجمه)

پدیده‌ای به نام "رجال دین" در اسلام وجود ندارد؛ اما آیا علمای وجود ندارد که آنان وارثین انبیاء هستند؟ و آیا آن‌ها کسانی نیستند که مرجع علوم شرعی و دریافت فتوا شناخته می‌شوند؟ و آیا آن‌ها کسانی نیستند که توانایی فهم هدف شارع/الله سبحانه و تعالی و به‌ویژه فهم مسائل جدید را دارند؟ اصطلاح "رجال دین" در نزد نصرانی‌ها و سائر ادیان دارای جوانب منفی؛ چون: تحریف، تغییر و به‌بردگی گرفتن مردم توسط پاپ به واسطه دین و... می‌باشد؛ بنابراین هدف از این سخن که "رجال دین" در اسلام وجود ندارد چیست؟ آیا منظور از آن، این است که جدایی دین از دولت وجود ندارد، و یا این است که هر شخص می‌تواند بدون علم در امور دین سخن بگوید؟

این پرسش دارای زوایای مختلف بوده؛ به ویژه در نبود دولت بسا اوقات نیاز به توضیح و توجه بیشتری دارد. به اهمیت و خطرناک بودن این موضوع در نکات ذیل اشاره می‌شود:

1- مسأله وجود و عدم وجود "رجال دین" در اسلام موضوعی نیست که به وجود و عدم وجود دولت اسلامی رابطه‌ی داشته باشد. (گرچند بودن و نبودن دولت اسلامی بر تمامی موضوعات تأثیری غیر قابل انکار دارد.)

2- صاحب علم در اسلام هرچند به مراتب بلندی دست یابد معصوم شمرده نمی‌شود؛ اما در سائر ادیان رجال دین را نماینده الله تبارک و تعالی می‌شمارند که آن‌ها حلال و حرام را به نیابت از الله تعیین می‌کنند و افزون بر این، اعتراض مردم علیه رجال دین به باور آن‌ها به مثابه‌ی اعتراض علیه ذات الله متعال است. اما در رابطه‌ی اسلام باید گفت هیچ‌کسی به جز انبیاء علیهم السلام معصوم نیستند؛ زیرا آن‌ها کسانی هستند که دین الله سبحانه و تعالی را به مردم می‌رسانند. اما علماء کسانی هستند که اهلیت استنباط حکم شرعی را از ادله‌ی تفصیلی متعلق به اعمال بندگان دارند، که استنباط شان گاهی درست و گاهی اشتباه از آب در می‌آید؛ اما پیروان آن‌ها تا زمانی که تلاش شان بر اساس شریعت باشد، مستحق پاداش می‌گردند.

در سائر ادیان با سخن علما گرچند برخلاف دین شان هم باشد مخالفت صورت نمی‌گیرد؛ ولی سخن علما در اسلام در صورتی که برخلاف دین باشد و یا این که حکم و یا نظری را بدون دلیل بیاورند، رد می‌گردد. این چیزیست که حفاظت دین را از تغییر تضمین نموده و از تابع شدن امت توسط علما به حاکم فاسد جلوگیری می‌نماید.

3- علمای مسلمان به بودن در میان مردم و عدم کناره‌گیری و انزواء از جامعه مأمور گردیده‌اند؛ تا این که فهم واقعیت و شرایط زندگی مردم به آنان فراهم گردد، و بتوانند بر حکم نازل شده در این مورد آگاهی حاصل کنند. همان طوری که یکی از مهم‌ترین

کار علمای مسلمان سیاست و محاسبه حکام می‌باشد و این کار از طریق کناره‌گیری و صومعه‌نشینی امکان ندارد! چنانچه آن‌ها نیز به جهاد و عدم خودداری از جهاد به بهانه‌ی کسب علم مأمور گردیده‌اند.

4- امانتِ رساندن دین و حمل دعوت اسلامی به افراد، گروه‌ها و دولتِ امت اسلامی مرهون می‌باشد، و این کار وجیبه‌ی همه است؛ مگر این‌که مسئولیت علماء و دولت اسلامی - اگر وجود داشته باشد - در این زمینه از همه بیشتر است؛ با آن‌هم هر مسلمان مسئولیت دارد تا دین را حمل نموده و از امت حفاظت نماید و مقداری از علم شرعی بهره‌بردار که بتواند زندگی فردی خود را بر اساس شریعت حنیف سامان بخشد.

نویسنده: دکتر فرج الممدوح برای دفتر مطبوعاتی مرکزی حزب التحریر

07 ذو القعدة 1440هـ.ق

10 جولای 2019م